

تاریخ ہجری ۱۳۳۲

نومرو ۴

تاریخ خرومی ۱۳۲۹

صاحب امتیاز و مدیرمسئولہ:
حسین شہی

خبر الکلام

سر محرری:
احمد شیرانی

۱۱ محرم

۲۸ تشرین ثانی

ماقل و دل

[پنجشنبہ کونلری]

قل الحیر والافاسکت

[نشر اولنور]

اوله رق یارادلاماش اولدیغنی تفکر تعقل ایدن
انسان ، کندینک عبث . یارادلس اولدیغنه نصل
قائل اوله بیلیر ؟

انسان نظره اعلان ایله شوکاشانه ؛ شوقدر
بدایع فطریه نك تجلیگاه منوری اولان صفحات
مکوناته باقدقجه آثار بدیعه الهیه نك نه قدر
منتظم ! . نه قدر حکمت کستر ! . بر صورتده
وجوده گلش اولدیغنی مشاهده ایدر ؛ بی اختیار
[ربنا ما خلقت هذا باطلاً] دهرک ذات الوهینه
قارشو اظهار عبودیتدن کندینی آلهماز .

انسانلر سائر حیوانات کبی باشی بوش ،
لایسل اوله رقده یارادلاماشدر . انسانلر سبحانه
وتعالی حضرتلری توحید ایله مکلفدر ؛ انسانلر
کندیلرینه تحمیل اولنان وظائف دینییه نك حسن
ایفاسنه مجبوردر . انسانلر سعادت دارینه مظهریت
ایچون سنور وتکمله محتاجدرلر .

افکار بشریه بی سنو پر ایدن ، تکاملات انسانییه بی
خصوله کتیرن بر طاقم وسائط وارددر که بوتلرک
برنجیسی علوم وفنون ایله تربین ذات اتمک ؛
ایکجیسی اخلاق فاضله انسانییه ایله تحلیه صفاتده
بولمقدرد .

بتون ملتلرک حیات معنویه سی علم ایله قائمدر ،
ترقیات حاضره مدنییه بتون علوم وفنون سایه سنده
وجوده کلشدر ؛ بتون اختراعات نافعه ، بتون
مؤسسات اقتصادیه ، بتون آثار متنوعه فکریه
علوم وفنونک ، محصولیدر ، اخلاقده بوله در ؛
بر ملتی یاشادان ، بر ملتک افرادی آرده سننده
بر آهنگ انتظام تأمین ایدن شی آنجق محاسن
اخلاقیه در . بر ملتک افرادی آرده سننده عداوت
نحوت ، عظمت ، نفاق وشقاق ، اسراف وسفاهت کبی
رزائل اجتماعیه نك ظهوری بتون مکارم اخلاقیه دن
محرومیتک نتیجه طبیعیه سیدر .

چونکه او زمان صاییسز مجتهدلر اجرای فعالیتیه
قالقیشه حق وهر بری بر درلو اجتهد عندی ده
بولنه حق ، اهل اسلام ایسه بوهرج مرج ایچنده
نه یابه حقنی شاشیره حق و اسلامیتده اساسندن
صارصبله جقدر . بوندن بشقه صارقلیلر منک
او ، بری برینه اویمایان تلقینات دینه لرندن
بیقدقلرندن طولانی (بوخواجهرلی کوبدعیالکزر بر
دانه سی بر اقلی) دیمکده بولنان افراد اسلامیه ،
قولدن فعله حکمک مجبوتنده قاله جقدر . اوله
ایسه (نه شرطله کیرمه لیدر) سهوائی بر دها
صورارق (رسمی بر جمعیت اجتماعیه تشکیکی شرطله
کیرمیلیدر) جوانی وررم . بو جمعیت حقننده کی
مطالعائمزده کله جک نسخه یه قالسون .

احمد شیرانی

نصائح قرآنیه

(افحسبتم انما خلقناکم عبثاً وانکم الینا
لاترجعون . فتعالی الله المالك الحق لا اله الا هو
رب العرش الکرم)

— ترجمه —

[ظن ایتدیکرمی که ؟ . بن عظیم الشان سزی
عبث یره یاراندیم وسز بن عظیم الشانه دوندر یله
جکسکزر . مالک جمیع مکونات اولان حق تعالی
حضرتلری عبث شی یاراندیمدن تعالی ومترهدر .
عرش رفیع القدرک رب کریمی اولان ذات
احدیتدن باشقه معبود باخلق یوقدر]

— مطالعه —

سبحانه وتققدس حضرتلری بو نظم شریفیه
اشرف مخلوقات اولان انسانلرک عبث یره یارادلاماش
اولدیغنی بیان بیوریور . بزى محیط اولان
شو قوجه کاشانات ایچنده هیچ برذرده نك یهوده

بر ملتده که تربیه اخلاقیه انکشاف ایدر ؛
بر ملتده که کمالات اجتماعیه اولانجه فیوضله تجلینمای
ظهور اولور . اوملتک افرادی ارسنده اغراض
نفسانیه ؛ احتیاضات حیوانیه دن اصلاً بر اثر
کور یله مز .

قوجه سعدی باقیکنز نه کوزل دیور :

(شنیدم که مردان راه خدا

دل دشمنانرا نکر دستند تنک

ترا کی میسر شود این مقام

که باد و ستان خالفت و جنگ)

[ایشتم که طریق حقّه سالک اولان ذوات ،
دشمنلرک بیله کوکلی مضطرب ایشدرلر . سنک
ایچون بومقام عالی فصل نصیب اولور که ؟ . سن
دوستلر که دو کوشر مخالفده بولنور طور سین]
شو اوزرنده باشامقدمه اولدیغمز یرلره
بزدن اول حاکم اولان ملتسارک سرگذشت
غریبانه سی مطالعه ایدر ؛ افول ایدوب کیدن
حکومات سالفه مک احوال تاریخیه سی نظر
ملاحظه یه آیرایسک کوریرز که گرفتار اولدقاری
فلا کتله بتون مساوی اخلاق یوزندن معروض
قالمشلردر . روماحکومتک سبب انقراضی افرادی
آرسنده یوز کوشترن کبر و عظمت ، اسراف
و سفاهت ، حظوظات نفسانییه شدت انهماک کی
سیئات اخلاقیه دن باشقه برشی دکدی .

بوکون عالم اسلامیه توجه ایدن فلا کتله
برنجی سببی اخلاق عمومیّه اسلامیه مک دوچار
انخطاط اولسنندن ؛ عالم اسلامیه آرسنده
صمیمی بر اتحادک موجود بولنماسندن باشقه
برشمیدر ؟ . البته دکدر .

تاریخ اسلام مطالعه اولنورسه انقطار تاهفه
بک قائل منظرلر چاربار . اگر اوته دهنری اسلاملر

ال اله وروب موجودیتلری محافظه ایچون
چالیشمش ؛ بیلرنده بغض وعداوتک ظهورینه
میدان ویریش اوسله ایدیلر بوکون ملل غریبه مک
انواع مظالمه معروض قالیرمی ایدیلر ؟ .

اوروپاده ، افریقاده ، آسیاده تأسیس ایدن
بر طاقم اسلام حکومتلری نه اولدی ؟ . حیات
سیاسیه لرینه نه دن خاتمه ویردیلر ؟ . کوکبه شان
وسطوتلری ایچون سونوب کیتدی ؟ . ایشتم بونلر
بزم ایچون بررلوحه عبرت ؛ برر وسیله انتباهدر .

« نرود مرغ سوی دانه فراز

چون دیگر مرغ بنید اندر بند

بند کبر از مصائب دکران

تانه کیرند دیکران ز تو بند »

دیور که [برقوش دیگر قوشی دامه طوکلش
کوردمی آرق دانه طرفنه جیقبوب کیمز . سن ده
باشقه لرینه عائد مصیبتلردن نصیحت آل تا که
باشقه لری سندن عبرت و نصیحت آلّه جق اولماسینلر]
اوت اسلافک احوال تاریخیه سندن درس عبرت
آله میانلر کندیلرندن صوکره کله جک آدملر
ایچون یک کوزل بروسيله انتباه اولورلر .

موت ؛ افراد حقنده اولدیگی کی برعضویت
سیاسیه واجتماعیه تشکیل ایدن دولتلر ، ملتلر
حقنده ده محققدر . هر جمعیت طوغار ، بیور ،
توقف وانخطاط دوره لرلی کچیر ، نهایت محو
اولوب کیدر . بنام علیه محیفه عائد کوزل بر
نام براقق ؛ اخلافه نمونه فضیلت وامتنال اولمق
ایچون چالیشایلدر . شاعر شنید لیلدک
« وما المرء الا کالمشابه وضونه
یحور رماداً بعد ما هو ساطع
وما المال والا هلون الاودائع
ولا بد یوماً ان ترد الودائع »

ایسه مظفر و موفق اولدم ؛ لکن آخر عمر مرده
ایام حیاتیه می یش تأمله آلهرق کوردم که بتون
حیاتم ایچنده اون درت کون قدر جمعیت خاطره ،
ذوق و انشراحه نائل اوله بیلشم ! . دیگر کونلرم
بتون آلام و اکدار ایله محو اولوب کتمش ! .
فاتح در سعاملرندن فاعبر و ایا اولی الایاب ! .
ارضرو ملی :

عمر نصوحی

بلغای عربک سر آمدانسد حکیم ذی اقتدار
« اکثم بن صیفک » کندی قبیله سی بی تمیمه
ایراد ایتدیکی اخلاقی بر خطبه قیمتداریدر
یابی تمیم ! لایفوتکم و عظمی ان فاتکم الدهر
بنفسی . ان ین حیزومی و صدری لکلاما لاجدله
مواقع الاسماعکم و لامقصار الاقلوبکم ؛ فتلوه
باسماع مصغیه و قلوب واعیه . تحمدوا مقبته :

الهوی یقظان والعقل راقد والشهوات
مطلقة والحزم معقول والفس مهملة والرویه
مقیده ؛ ومن جهة لتوانی و ترک الرویه یتألف الحزم
ومن سمع سمعه . و مصارع الرجال تحت بروق
الطمع . و لواعتبرت مواقع الحن . ما وجدت لافی
مقاتل الکرام . و علی الاعتبار طریق الیهداد .
ومن سلك الجدد امن العثار . و لن یعدم الحسود
ان یتعب قلبه و یشغل فکره و یورث غیظه .

یابی تمیم ! الصبر علی جرع الحلم اعذب
من جناة تمر الندامة و من جعل عرضه دون ماله
استهدف للذم . و کلم اللسان انکی من کلم اللسان .
و الکلمة مرهونة ملزم تخرج من الفم . فاذا خرجت
فهی اسد محرب . او نار تلهب و رأی الناصح الییب
دلیل لایحجوز و نفاذ الرأی فی الحرب . اجدی
من الطعن والضرب .

قطعه حکیمانه سی نه قدر پارلاقدر ؟ دیورکه
[انسان عادتا بر آتش پارچه سی ایله آنک شعله سی
کیدرکه پارلار پارلاماز کول حاله دوز کیدر .
اموال و عیال امانت شیلردن باشقه دکلدر ؛ البته که
بونلر بر کون صاحب حقیق سینه رد و اعاده
اولته جقلدر]

آه ! . یازیق اوساده دلانه که حیات دنیایه
مغرور اولور . قیمتدار و قناری عیش و نوش
ایله عطالت و سفاقت ایله ضائع ایدر ؛ بو مظالم
حیاتک بر صبح منوری اولدیغنی انکاره قالدیشیر ؛
هیچ دوشمنزه کاشانده هیچ بر ذره نابود اولور
ایکن بزم اجزاء وجودیه من نهدن محو اولوب
کیتسون ؟ .. بزی یوقدن وجوده کتیرمن ؛ بزم
یوقدن افاضه حیات ایدن بر قدرت فاطره . بزی
اولدکن سوکره نه ایچون اعاده ایده مسون ؟ ..
[قل یحیا الذی انشأه اول مرة]

عجبا ! . . حیات اخروییه بی انکار ایدنلر ؛
بر عدالتخانه ابدیتک موجودیته قائل بولمیانلر
شو حازر بو ادقلمی سخیف اعتقاددن نه ذوق
آلیورلر ؟ . انسانلر یاشادچه دفعی غیر قابل بر
طاقم مزاحم و مظالمه ؛ برطاقم مصائب و فجایعه
معروض قالیر : کنیدلرینه تسلیبخش اوله جق
هیچ بر شیشه دسترس اوله مالزلر ؛ ایشسته بویه
بر نکبت و مصیبت زماننده انسانک امدادینه
قوشان ؛ انسانی ممسلی قیلان شی نهدر ؟ . شبه
یوقه فکر آخرتدر .

اندلس حکمدار لرندن عبدالرحمن ثالث وفات
ایتدیکی کون جیبندن چقان بر ورقه اوزرنده
شویه بر عبارده نک یازمش اوله یابی مشهوردر ؛
بن الی سینه مقام حکمداریده بولنهرق پک شمعشعلی
بر سلطنت سوردم ؛ هر هانکی طرفه توجه ایتدم